

Eörsi István:

Aludni szeretnék

Nem tudok elaludni, állandóan a fejemre száll egy légy, mindig ugyanaz, megismerem landolási módjáról, három tiszteletkör, aztán gyors leszállás, még gyorsabb felröppenés, készülő álom foszlányaival, „Mit akar ezzel?” — kérdem szerénytelenül, mintha a légy tevékenységének jelentéktelen személyem volna a célja,

nemrégiben hallottam, hogy Amerikában egy férfi hasztalan akarta elhessenteni kezéről az ott sétafikáló legyet, az pimasz kitartással mindig visszaröppent, és történt mindez egy ivóban, ahol a férfi ily módon a köznevetség tárgya lett, mígnem előrántotta pisztolyát és rálőtt az állatra, mely ezúttal a szokásosnál riadtabban szárnyalt a magasba, a férfi meg átlőtt tenyérrel az orvoshoz rohant, „Könnyű neki” — gondoltam félálomban —, „van fegyverviselési engedélye”, de ekkor újra homlokomra szállt az én legyem és én tűnődni kezdtem, vajon az amerikai akkor is tüzelt volna, ha a fejére száll az ellenség, igen, bizonyára így tenne akkor is, határozott, kemény egyéniség lehet, a cselekvés megszállottja, aki nem mérlegeli nyamvadtul a következményeket, bizonyára nekem is ilyennek kéne lennem, elvégre a légy erőnek erejével nem hagy aludni,

milyen sokarcúak a tárgyak, számomra a pisztoly ismétlő rendszerű gyalogsági maroklöfegyver, így tanultam a katonai órán, célba lehet lőni vele (találni már kevésbé), és bár annak idején lesújtó jelzőkkel túlhalmozott államférfiakról elkeresztelt céltáblákra sütögettük, mégis vitathatatlanul játékszernek tetszett, és játékszer volt a vursliban is, ahol szégyesen szökdécselő tojásokat lehetett eltrafálni vele, de lámcsak, az emberek tetemes része akkor lő pisztollyal, ha dühös, így hát lehet némi alapja annak a régi gyanúnak, amely szerint a pisztolyt ölési célokra állítják elő,

már nem röhögök azon a hősies amerikai, micsoda embereszményről tanúskodik mulatságos eljárása, az igazi férfi lő (vagy löne), ha szidják az anyját, a honát, az elveit, ha boldogítják a feleségét, ha célozgatnak a púpjaira, ez az egyetemes megoldás, a légy és a pisztoly groteszk meg-nem-felelése rikítóan és riasztóan tárja fel, hogy a spontán gesztusok is elzüllöttek, a légytől már alhattam volna, szerencsésen agyoncsaptam, most viszont a fejemben zümmög ez a bogár, nem csaphatom agyon, le sem löhetem, de szerencsére megírhatom, és akkor megunom és remélhetőleg el is alszom.